

TIL KULTURDEPARTEMENTET

DERES DATO: 15.08.2012 REF: 10/4772 VÅR DATO: 15.11.12

Norske Festivaler (NF) viser til høringsbrev av 15.august 2012 om. Norske Festivaler er ikke en av de primære høringsinstanser for rapporten "En kunnskapsbasert kulturpolitikk", men ønsker likevel å komme med tilsvarende svar. Som naturlig er for en nettverksorganisasjon for festivaler vil svarene forsøksvis ta hensyn til det NF mener er vesentlig å vektlegge når det kommer til forskning og utvikling (FoU) i forhold til kunnskapsbehov og sektorpolitikk for festivalfeltet.

NFs medlemsfestivaler representerer 84 festivaler i Norge, herunder 11 av 13 knutepunktfestivaler. Disse medlemmene representerer en bredt sammensatt og kunstnerisk sett genreoverskridende nettverk av profesjonelle aktører.

NF er svært positive til at det er produsert en rapport som peker på forskningsområder som blir viktige for utviklingen av sektoren fremover, og hva som vil være de viktigste kunnskapsbehovene. Videre er NF enige i at det er viktig at produksjonskapasitet og finansieringen av kulturforskning må styrkes betraktelig. Særlig gjelder dette forskning rundt temaer som har anvendbar relevans og implikasjon for praksisfeltet, og som *departementets smale sektoransvar etterspør* (s.29).

NF er for tiden involvert i og med på å finansiere en større internasjonal festivalstudie (FestStudy). Høgskolen i Lillehammer (HIL) er ansvarlig for å analysere grunnlagsdata fra de norske festivaler som deltar i undersøkelsen og å forfatte en nasjonal rapport om det norske festivallandskapet. Studien er en kvantitativ komparativ analyse av nær fire hundre musikkfestivaler i ni europeiske land. Den har som formål å bidra med kvantitativ og kvalitative føringer rundt overordnede temaer fra festivalområdet. Vi mener at flere av forskningstemaene, slik de er definert av forskergruppen som arbeider med studien, inneholder relevante problemstillinger som kan være relevante for videre forskning i norsk kontekst. Noen eksempler under:

"Festivalenes innvirkning på kunst, kulturlivet og sysselsetting" (Type og omfang av kunstnerisk sysselsetting/oppdrag, type/omfang av sysselsetting for kulturarbeidere, formelle krav knyttet til utdanning og kompetanse for kulturarbeidere som jobber med festivaler, kjønnsbalanse innen festivalorganisasjoner i forhold til ansvarsposisjoner)

"Networking Europe: Festivalprogram og samarbeid"(Samarbeid om program mellom festivaler nasjonalt og/eller internasjonalt, samarbeid innenfor festivalnettverk og/eller sammenslutninger, sjangerspesifikke og andre kriterier/krav for en felles europeisk festivalmodell – sett i forhold til ledelse, styring, kreativitet, innovasjon og internasjonal prestisje/rang, mobilitet blant kunstnere / utøvere og festivaler i ulike land)

Ellers mener vi at publikumsutvikling, da særlig i forhold til problemstillinger og utfordringer knyttet til nyrekruttering innen ulike eller på tvers av sjangre innen kulturområdet, er et viktig tema som ikke

er tydelig nevnt i rapporten. Dette vil også bli et viktig tema internasjonalt (ref. arbeidet med EUs kulturprogram for 2014 – 2020).

Det er i tillegg mangler på grunnforskningsnivå, eksempelvis finnes det ingen rapport som fullt ut kartlegger det norske festivalområdet (eks. hvor mange festivaler, fordeling etter sjanger, arbeider festivalene ut ifra en kunstnerisk formålsparagraf eller drives de med kommersiell virksomhet for øye, geografisk spredning, begrepsapparat). Storstad (2010) påpeker eksempelvis i sin rapport¹ at det *“Det finnes ikke noe fullstendig register over festivaler i Norge, og det er derfor vanskelig å få et entydig tall på hvor mange festivaler som arrangeres hvert år”(s.88)* og videre at *“Hva som er en festival, er ikke gitt, og det er med på å vanskeliggjøre en tallfesting av antall festivaler i Norge... Det brukes også ulike kriterier for å definere hva en festival er”(s.89)*

NF støtter etablering av et forskningssenter. Styrken ved å etablere et felles nasjonalt forskningssenter er at man samler forskerkompetanse og i større grad kan utvikle og vedlikeholde et forskermiljø.

Velger man å etablere et forskningssenter er det to viktige hensyn som må ivaretas. Det ene er at senteret eller instituttet må være opptatt av at det skal være stor grad av vekselvirkning mellom praksisfelt og forskere. Det andre er at forskningsmiljøet må ha en tverrfaglig kompetanseprofil som sikrer relevans i forhold til anvendt forskning som produseres. Denne påstanden underbygges av en undersøkelse blant NFs medlemsfestivaler som ble gjennomført i forbindelse med kartlegging av hvilke arbeidsområder og strategier som skulle ligge til grunn for NFs handlingsplan 2010 – 2012. Undersøkelsen viste at 40 % av respondentene svarte at erfaringsutveksling innen nettverket og kompetanseheving for festivalfeltet generelt var det viktigste arbeidsområdet for NF. Funnene støttes videre av ulike henvendelser fra medlemmer som ønsker svar på til dels komplekse spørsmål knyttet til sponsorarbeid og strategier, organisering og drift av kulturorganisasjoner og opphavsrettslige spørsmål knyttet til bestemmelser i engasjementskontrakter med kunstnere og utøvere. Dette gjør at vi mener at forskningen må skje i tettere samarbeid med praksisfeltet, ha større grad av praktisk relevans og se på problemstillinger som ikke hører inn humaniora eller samfunnsvitenskapsområdet.

Samtidig mener vi at kartlegging av styrker og svakheter ved å videreføre dagens desentraliserte modell bør være en del av utredningsarbeidet. En alternativ modell kan ta utgangspunkt i tilnæringsmodellen og forskningsstrategien benyttet innen idrettsforskning for å se om denne kunne repliseres på kulturområdet. Dette gjelder i forhold til å definere tilnæringsområder og temaer for grunn- og anvendt forskning. KKD, i dialog med forskningsrådet, praksisfeltet og Norsk kulturråd, kan diskutere nærmere hvordan dette kan struktureres

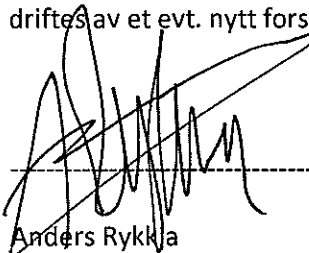
Det positive aspektet ved desentralisert organisering er at man bygger videre på kompetanse som allerede finnes i ulike forskningsmiljøer, kan avsettes flere midler til anvendt forskning og færre til utredning, drift og administrasjon av forskere. Dette vil også føre til at forskningsarbeidet kan komme raskere i gang. Tverrfaglighet kan i stor grad sikres av de utdanningsinstitusjoner forskningsmiljøene er en del av, da de aller fleste av hører inn under institusjoner som har andre fagavdelinger med relevant tverrfaglig kompetanse. Eller, så vil noen av disse miljøene være lokalisert i regioner eller byer hvor naboinstitusjoner har denne kompetansen.

---

¹ Oddveig Storstad – “Kommunal Kultursektor i endring” (2010). Utgitt av Fagbokforlaget/Norsk kulturråd.

Vi er ikke enige i at kunnskapssentrenes formidlingsoppgave er mest relevant *på samfunnsområder med stor forskningsaktivitet og mange aktive forskningsmiljøer*. Behovet for kunnskapsformidling gjennom nettverk eller sammenslutninger har formål, egenrelevans og verdi uavhengig av generell akademisk aktivitet innen området. På kulturområdet finner man eksempler på organisasjoner som på uformelt vis fyller kunnskapssentrets rolle. Eksempler på dette er deler av formidlings- og opplysningsvirksomheten til Norsk Teater og Orkesterforening, Norsk rockforbund, Norsk jazzforum og Norske festivaler. Det skal presiseres at denne virksomheten drives uten mandat og med større eller mindre grad av akademisk formalia. Likevel, det er rimelig å hevde at vi og de andre nettverksorganisasjonene som nevnes allerede utfører de oppgaver som rapporten omtaler som kunnskapssentrenes rolle, *sammenstilling og formidling av forskning og kunnskap på området*.

NF er, uavhengig av om det velges å etablere et forskningssenter eller man går videre med en desentralisert modell, svært positive til at det kommer et nettsted som samler og presenterer oversikt over ny forskning, gjerne med rapporter, artikler eller skriv i nedlastbart format. Dette nettstedet bør driftes av et evt. nytt forskningssenter eller en eller flere utvalgte institusjoner.

Anders Rykkja

Daglig leder Norske Festivaler